

Analyse van de Flevolandse Sportsector 2023

Sportverenigingen staan voor verschillende uitdagingen. De terugloop van vrijwilligers, de stijging van de kosten, teruglopende sponsorinkomsten en in een aantal gevallen een dalend ledenaantal. Om de sport in te zetten om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken, moeten de sportaanbieders vitaal zijn. Dat wil zeggen dat zij ruimte en capaciteit hebben om ook een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke vraagstukken zonder dat dat ten koste gaat van het eigen sportaanbod. Daarom zet SSF zich in om de sportaanbieders gezonder, vitaler en professioneler te maken.

De afgelopen jaren (2021 en 2022) heeft Sportservice Flevoland (SSF) onderzoek gedaan naar de stand van zaken bij Flevolandse sportaanbieders. In 2022 heeft SSF op basis van verschillende onderzoeken, scans en een vragenlijst, een analyse gemaakt van de stand van zaken van de Flevolandse sportaanbieders.

Om een bijdrage te leveren aan de vitaliteit van de sportaanbieders heeft SSF in 2023 onder andere een faciliteiten netwerk opgericht, kennisbijeenkomsten georganiseerd, afstemming & samenwerking gefaciliteerd en onderzoek gedaan naar de vitaliteit. Het onderzoek naar de vitaliteit wordt in dit document gepresenteerd en kan als vervolg gezien worden op de analyse van 2022. Doordat de vragenlijst voor tenminste 90% gelijk is gebleven kunnen de scores van 2022 en 2023 met elkaar vergeleken worden. Het doel is om deze vragenlijst ook de komende jaren uit te zetten, waardoor SSF de Flevolandse sportsector kan blijven monitoren. Aanvullend op de vragenlijst zijn er in de maanden november en december een aantal interviews afgenomen door een extern onderzoeksbureau, Almere Marktonderzoek Advies (AMA). Hiermee wordt een kwalitatieve component toegevoegd aan het onderzoek naar de stand van zaken bij de Flevolandse sportaanbieders.

Enerzijds wordt dus de stand van zaken (vitaliteit) bij de Flevolandse sportaanbieder onderzocht, maar anderzijds gebruikt SSF de resultaten ook om haar diensten voor 2024 zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeften van de Flevolandse sportsector. In de vragenlijst zijn de sportaanbieders bevroegd op de onderstaande onderwerpen. De sportaanbieders konden per onderwerp aangeven hoe zij zichzelf beoordeelden. In 2022 is dit op eenzelfde manier gedaan.

- Beleid & Strategie
- Bestuur
- Cultuur
- Leden
- Samenwerking & Concurrentie
- Aanbod
- Ondersteuningsvraag Sportaanbieders
- Peilingen en bevindingen

De belangrijkste bevindingen per onderwerp worden gepresenteerd op één pagina. Op de desbetreffende pagina is de gemiddelde score van 2023 te vinden. Deze wordt vergeleken met de score van 2022 en aangevuld met kwalitatieve data uit de interviews. Onderaan elke pagina worden een aantal sterke punten en aandachtspunten per onderwerp genoemd die een bijdrage hebben geleverd aan de beoordeling.

Het laatste deel is gebaseerd op de sportpeilingen die in 2023 zijn uitgevoerd. Deze informatie geeft een algemeen beeld van de wensen en behoeften van de Flevolandse sporters op het gebied van Sport & Beweging.

In het kort

De gemiddelde score van de Flevolandse sportaanbieders is nagenoeg gelijk gebleven. Dit jaar (2023) beoordelen de Sportaanbieders zichzelf met een 6,6. Vorig jaar met een 6,7. De sportaanbieders lijken dus ongeveer even vitaal te blijven.

Een aantal opvallende punten lichten we hier vast kort toe. Een verdere uitwerking is te vinden in het vervolg van deze rapportage. Allereerst is het goed om te noemen dat de ledenaantallen weer iets groeien. Onderzoek wijst dit uit, maar ook de respondenten geven dit aan.

Het bestuur wordt als vrij kwetsbaar gezien. Dit is op zich ook vrij logisch, omdat er (nog steeds) een tekort aan vrijwilligers dreigt en clubbestuurders vaak ook vrijwilligers zijn.

Een zorgpunt onder de sportaanbieders zijn de steeds complexere vergunningaanvragen en subsidieaanvragen, waarbij de samenwerking met de gemeente in een aantal gevallen wat stroef verloopt.

SSF is bij een heel aantal respondenten nog vrij onbekend, maar er is grote interesse in updates. Deze ontvangt men het liefst via de mail. De kennisbijeenkomsten die georganiseerd worden zijn daarentegen wel weer vrij bekend. Ongeveer de helft van de respondenten was hiervan op de hoogte.

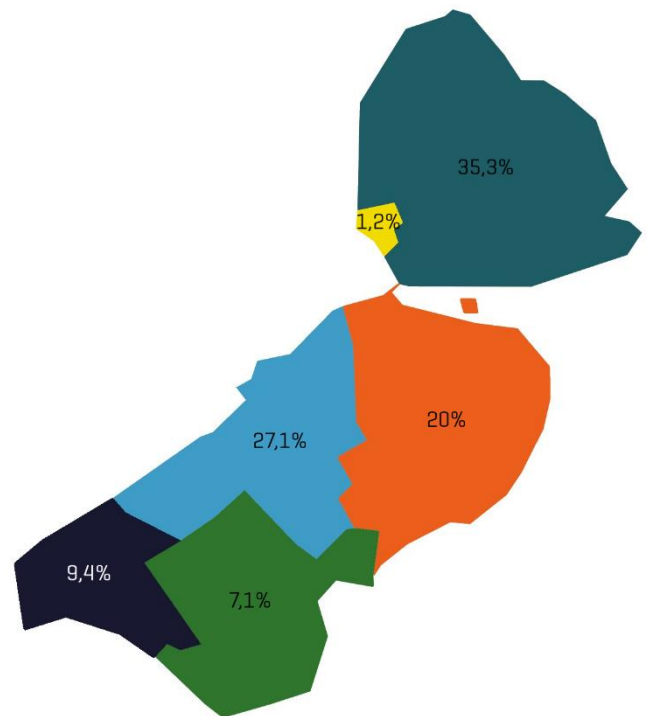
Op basis van de input van de sportaanbieders kan SSF, samen met de lokale sportorganisaties, haar ondersteuningsaanbod weer zo goed mogelijk afstemmen op de wensen en behoeften van de provinciale sportsector.

Respondentkenmerken kwantitatief onderzoek

In de figuur hiernaast (figuur 1) is te zien hoe de respondenten verdeeld zijn over Flevoland. De vragenlijsten zijn in samenwerking met de lokale sportbedrijven en verenigingsondersteuners verspreid onder de sportaanbieders. In totaal hebben 85 sportaanbieders de vragenlijst ingevuld.

Een groot aantal verschillende sportaanbieders heeft de vragenlijst ingevuld. Er zijn reacties van 33 verschillende typen sport.

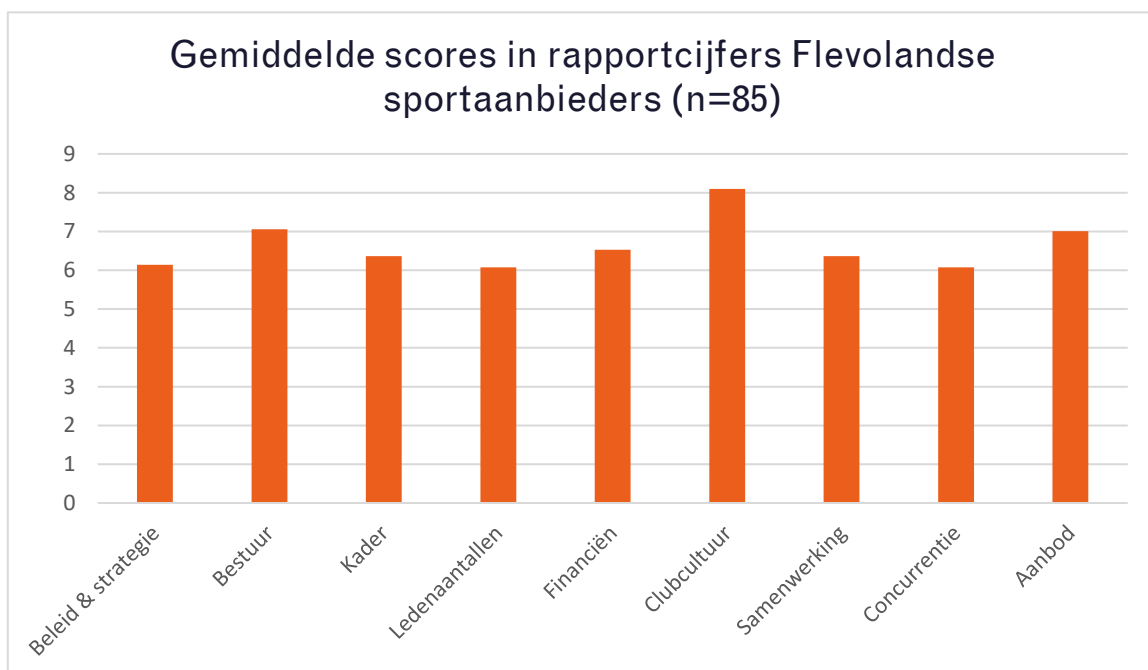
Aanvullend op de kwantitatieve data heeft onderzoeksbureau Almere Martonderzoek Advies (AMA) 16 telefonische interviews afgenomen. Deze interviews voorzien SSF van kwalitatieve data, wat als een verdieping ten opzichte van de kwantitatieve data gezien kan worden.

Figuur 1. Verdeling respondenten per gemeente in procenten

De stand van zaken in het kort

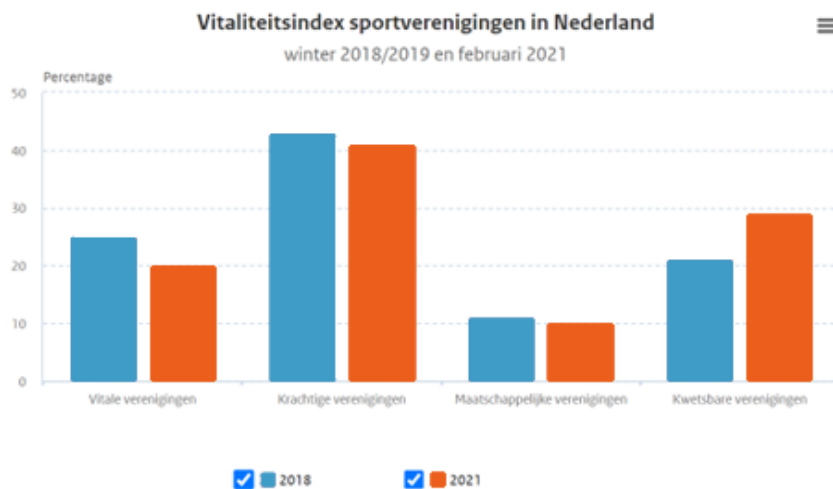
In de onderstaande figuur zijn de gemiddelde scores per onderdeel te zien. Het gemiddelde van de scores is een 6,6. Een ruime voldoende dus. Vorig jaar scoorden de Flevolandse sportaanbieders gemiddeld een 6,7. Destijds vulde 67 sportaanbieders de vragenlijst is. De sportsector staat er dus nagenoeg hetzelfde voor als in 2022.

Figuur 2. Gemiddelde scores Flevolandse sportaanbieders

Landelijke ontwikkelingen

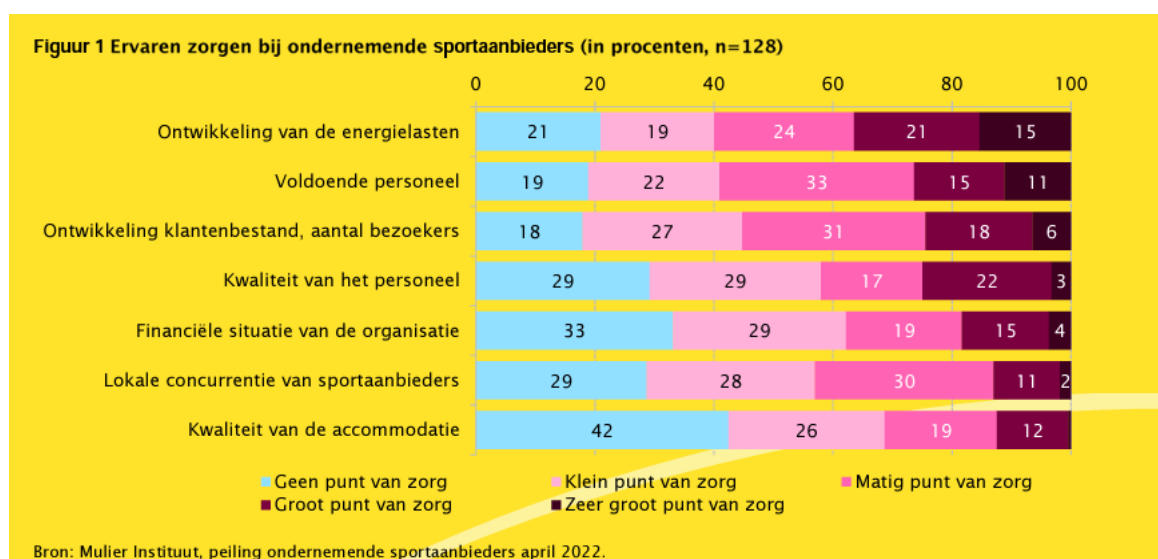
In figuur 3 is te zien hoeveel procent van de Nederlandse verenigingen vitaal, krachtig, maatschappelijk of kwetsbaar is op basis van onderzoek van het Mulier Instituut (MI). In februari 2021 was 20% van de verenigingen vitaal te noemen. Vitale verenigingen zijn organisatiekrachtig en vervullen een maatschappelijke rol ([Sport en bewegen in cijfers](#)). De vitaliteit zoals in figuur 3 wordt beschreven, is een combinatie van twee indexen: organisatiekracht en maatschappelijke oriëntatie. Organisatiekracht bestaat uit vijf criteria: beleid, leden, kader (zoals bijvoorbeeld bestuur, trainers en coaches), accommodatie en financiën.

Figuur 3. Ontwikkeling vitale sportaanbieder NL

Er is te zien dat het aantal vitale verenigingen tussen 2018 en 2021 is gedaald en het aantal kwetsbare verenigingen is gegroeid. Dit wijst op een negatieve trend die aangeeft dat verenigingen over het algemeen minder vitaal worden. Op basis van de gegevens lijkt Flevoland deze trend ook te volgen.

Onderstaande figuur (figuur 4) geeft weer dat veel ondernemende sportaanbieders (onder meer zwembaden, fitnesscentra, golfbanen, dansscholen en klim- en boulderhallen) zich in april 2023 (ernstig) zorgen maakten over de ontwikkeling van de energielasten (36% van de ondernemende sportaanbieders). In dezelfde periode zijn de sportverenigingen uit het MI Verenigingspanel over energiekosten bevroegd.) Sportverenigingen verwachten dat de stijgende energieprijzen gevolgen hebben voor de contributie. De helft van de verenigingen verwacht in 2023 een stijging van de contributie. Ook is het interessant om te zien dat de sportaanbieders zich zorgen maken of ze nog wel voldoende personeel hebben. Dit komt overeen met het kleinere aantal vrijwilligers dat actief is in de sport.

Bron: Mulier Instituut, peiling ondernemende sportaanbieders april 2022.

Figuur 4. Zorgen van ondernemende sportaanbieders

Waar het onderzoek van het Mulier Instituut (2022), zie verwijzing op pagina 4, aangeeft dat de ontwikkeling van de energielasten bij een groot aantal sportaanbieders zou zorgen voor een contributieverhoging, is er ook onderzoek gedaan naar de contributie. Ook dit onderzoek is uitgevoerd door het Mulier Instituut. In onderstaande figuur (figuur 5) is de contributie per provincie per sporttak te zien. Zoals te zien is, is de contributie in Flevoland hoger dan in de meeste andere provincies.

Tabel b2.1 Gemiddelde jaarlijkse contributie per sporttak naar provincie en leeftijdscategorie in het seizoen 2021/2022 (in euro's)

	Basketbal			Korfbal			Paardensport	Tennis			Voetbal		
	S.	J.	P.	S.	J.	P.		S.	J.	P.	S.	J.	P.
Drenthe	333	290	161	227	167	128	79	123	75	60	182	135	110
Flevoland	356	318	270	305	252	199	56	157	90	57	215	186	152
Friesland	298	257	197	213	152	105	79	117	62	48	183	132	108
Gelderland	289	252	183	249	200	149	92	150	77	58	213	162	133
Groningen	294	279	168	206	148	107	51	103	61	47	175	123	99
Limburg	263	220	173	184	148	107	70	129	70	50	165	126	109
Noord-Brabant	284	229	168	194	155	120	74	137	74	52	176	132	108
Noord-Holland	280	248	196	237	180	129	58	160	93	71	218	175	138
Overijssel	264	230	169	252	195	135	88	131	71	56	231	168	138
Utrecht	319	277	230	281	217	155	102	170	98	70	218	170	140
Zeeland	247	180	137	198	147	112	48	115	59	48	166	119	97
Zuid-Holland	309	274	189	264	213	160	56	179	98	70	224	174	141
Totaal	290	251	186	237	184	136	76	145	80	59	200	151	124

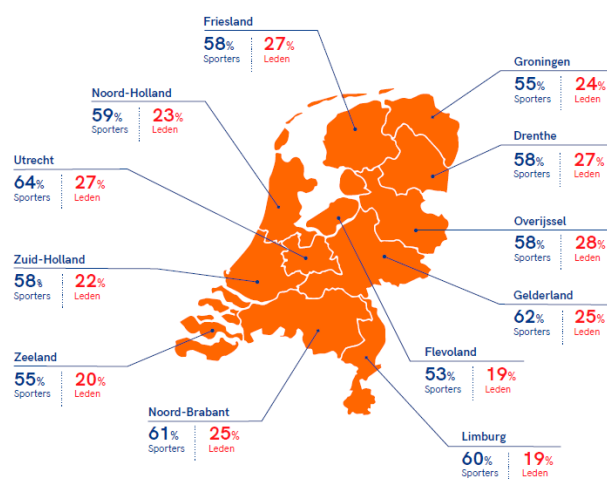
Bron: Contributiemonitor 2021/2022, Mulier Instituut.

S.=senioren, J.=juniores, P.=pupillen.

Figuur 5. Gemiddelde jaarlijkse contributie per sporttak

Tot slot is het interessant te noemen dat Flevoland procentueel gezien het laagste aantal sporters heeft (53%) en van die sporters ook nog maar 19% lid is van een sportvereniging, zo blijkt uit onderzoek van NOC*NSF. Tot op heden is er geen onderzoek gedaan of dit te maken heeft met de hoge contributie of de vitaliteit van de sportvereniging. Uit onderzoek van SSF blijkt dat de mensen die niet sporten (in de openbare ruimte) dat niet doen omdat ze niet gemotiveerd (38%) en/of moe zijn (20%). Dat zou een verklaring kunnen zijn voor het feit dat Flevoland relatief gezien weinig sporters kent (53%).

Op basis van bovenstaande cijfers is het niet geheel toevallig dat slechts 44% van de Flevolandse voldoet aan de beweegrichtlijn (GGD, 2022). In Nederland voldoet gemiddeld 47,5% van de volwassenen aan de beweegrichtlijn. Zoals in onderstaande tabel te zien is, zijn er kleine verschillen per gemeente als het gaat om het voldoen aan de beweegrichtlijn.

Figuur 6. Sporters en leden in de 12 provincies (NOC*NSF, 2022)

Gemeente	Indicator	Percentage dat voldoet
Almere	Voldoet aan beweegrichtlijn	43,4
Dronten	Voldoet aan beweegrichtlijn	43,9
Lelystad	Voldoet aan beweegrichtlijn	45,8
Noordoostpolder	Voldoet aan beweegrichtlijn	43,2
Zeewolde	Voldoet aan beweegrichtlijn	45,1

Beleid en Strategie

Vitale verenigingen zijn organisatiekrachtig en vervullen een maatschappelijke rol¹. Daarvoor is goed beleid en een duidelijke strategie vereist. Het beleid gaat onder andere over het inzichtelijk maken van het doel en de middelen die daarvoor nodig zijn. De strategie gaat in op het proces waarmee het beleid gerealiseerd moet gaan worden.

De sportaanbieders beoordelen zichzelf minder goed dan vorig jaar op dit onderdeel. Dat kan te maken hebben met het feit dat (jaar)plannen in de tussentijd wat verouderd zijn, of dat sportaanbieders door uiteenlopende oorzaken het beleid minder goed uit kunnen voeren. Het is voor bestuurders, die vaak vrijwillig besturen, soms ook lastig om in te blijven spelen op de maatschappelijke veranderingen. Zeker wanneer de sportaanbieders eerst te maken kregen met Covid-19 en later met hoge gasprijzen. Desalniettemin scoren de sportaanbieders gemiddeld nog een voldoende op beleid en strategie.

Wanneer de gemiddelde score voldoende is, betekent dat natuurlijk niet dat elke sportaanbieder voldoende scoort op dit onderwerp. Tijdens de interviews heeft AMA verschillende sportaanbieders gevraagd waarom zij zichzelf voldoende, goed of juist onvoldoende of matig vinden scoren.

In de opsomming onderaan de pagina zijn de punten te vinden die de verenigingen opnoemden en die een bijdrage leveren aan zowel een positievere als negatievere beoordeling met betrekking tot het onderwerp bestuur & beleid. Op basis van de input wordt duidelijk dat een aantal sportaanbieders geen (langetermijn)visie heeft en dat het voor een groot aantal ook lastig is om aan de slag te gaan met het realiseren van de visie, doordat er steeds 'kleine brandjes geblust moeten worden'. Eén van de respondenten gaf aan dat het belangrijk is om realistisch te zijn. Grote doelstellingen zijn mooi, maar kunnen ook demotiverend werken als ze niet behaald worden. Daarnaast is het voor het uitvoeren van het beleid belangrijk dat je je leden als bestuur meekrijgt in het verhaal. Betrokkenheid onder de leden is dus ook van belang.

“Zorg voor betrokkenheid door eerlijkheid”

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- Inventariseer actief en structureel wat er speelt binnen je club.
- Duidelijk kaders en realistisch zijn (wat wel en wat niet, wie pakt wat op en hoeveel tijd vergt dat).

Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- Het missen van een langetermijnvisie en/of meerjarig beleid.
- Geen tijd (of het zien van de noodzaak) om visie op te pakken.
- Te veel bezig met 'waan van de dag issues'.

¹ <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/beleid/sportakkoord/vitale-aanbieders#Vitaliteit>

Bestuur

Het bestuur van een vereniging leidt en vertegenwoordigt de desbetreffende vereniging. De leden kiezen tijdens de algemene ledenvergadering (ALV) een bestuur. Vervolgens kiest het bestuur een voorzitter, secretaris en een penningmeester. Zij leiden de dagelijkse gang van zaken binnen de vereniging en vertegenwoordigen de vereniging tegenover derden. In de statuten staat beschreven wat de bestuursleden wel en niet mogen doen. De bestuurders hebben samen de taak om het verenigingsbeleid uit te voeren en nieuw beleid voor te bereiden. De taken van het bestuur staan omschreven in de statuten. Het bestuur bestaat meestal uit minimaal drie personen: de voorzitter, de secretaris en de penningmeester.

De respondenten beoordelen zichzelf in 2023 beter dan in 2022. Dat is toch opvallend, aangezien de sportaanbieders zichzelf gemiddeld gezien iets lager beoordelen op het onderdeel beleid en strategie, wat ook de verantwoordelijkheid van het bestuur is.

Daarnaast noemt men het bestuur dikwijls kwetsbaar. Bestuurders hebben veel passie en energie maar zijn geen 'specialisten'. Daarnaast zijn de huidige bestuurders vaak al aardig op leeftijd. De sportaanbieders voelen de noodzaak om het kader (waaronder dus het bestuur) te verjongen. Dit wordt door veel respondenten als lastig ervaren, omdat veel jongeren naar hun idee vooral consumeren. In de interviews hebben een aantal respondenten tevens aangegeven dat ze op zaken als het ontwikkelen van langetermijnvisies en meerjarig beleid graag ondersteuning willen (bijvoorbeeld 1-op-1 of aan de hand van een aantal inhoudelijke cursussen). Dat kan direct een bijdrage leveren aan een hogere vitaliteitsscore van de verenigingen (zie vorige hoofdstuk).

In onderstaande opsomming worden een aantal opvallende punten genoemd, die een bijdrage leveren een positievere of negatievere beoordeling op dit onderwerp.

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- Het splitsen van taken en verantwoordelijkheden, zodat men niet te veel op het bord krijgt en snel weer afhaakt.
- Duidelijke communicatie.
- De organisatiestructuur en de specifieke kennis binnen de verschillende bestuursfuncties.

Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- Het bestuur is vrij kwetsbaar. Er zijn regelmatig wisselingen, waardoor er weinig stabiliteit is.
- Het minder tijdsintensief aanbieden van trainingen en opleidingen. Nu haken veel vrijwilligers af, doordat opleidingen en andersoortig vrijwilligerswerk te veel tijd in beslag neemt.
- De complexiteit en de omvang van de vergunningaanvraag maakt dat men soms een bepaalde activiteit of evenement niet meer kan organiseren, omdat de vergunningaanvraag niet langer door een vrijwilliger gedaan kan worden.

Cultuur

De cultuur bestaat volgens [Hagedoren, Romijn & Steenbergen \(2019\)](#) uit de volgende drie facetten: gedrag, mindset en groepsarena. Gedrag is hetgeen wat zichtbaar is. Gedrag wordt geleid door geschreven en ongeschreven regels en bepaalde overtuigingen. Gedrag is altijd waarneembaar. Het vormt de zichtbare kant van cultuur. Mindset staat voor het geheel aan waarden en overtuigingen van iemand. De waarden zijn een richtlijn voor zijn handelen. Mindset vormt de innerlijke kern van cultuur. Onderlinge verhoudingen tussen de groepsleden vormen een arena. Bij een sportvereniging heb je veel van zulke 'verhoudingen': tussen trainers en spelers, spelers onderling, bestuur en leden, ouders en trainers, ouders onderling, mannelijke coaches en vrouwelijke speelsters. Met het onderdeel 'arena' komen groepsprocessen zoals beïnvloeding, voorbeeldwerking en navolging in beeld en komt de invloed van de groep op het gedrag in beeld. Niet voor niets wordt de sportvereniging ook wel een mini-samenleving genoemd. De arena regelt het denken en doen binnen een club en vormt dus het sturende onderdeel van cultuur.

De clubcultuur wordt in 2023 een stuk beter beoordeeld dan in 2022. Het gaat hierbij om de ervaren clubcultuur. Geen enkele respondent heeft de eigen clubcultuur als onvoldoende beoordeeld. Dat is erg positief, zeker aangezien met de (club)cultuur meer wordt bedoeld dan gezelligheid en positieve sociale controle. Ook zaken als een veilige sportomgeving en inclusiviteit worden meegenomen.

De respondenten gaven in de interviews aan dat zij vooral trots zijn op de vrijwilligers binnen de vereniging, waarbij de clubcultuur erg belangrijk is. Zaken die volgens de respondenten een bijdrage leveren aan de positieve cultuur zijn bijvoorbeeld de clubavonden, BBQ'S en samen naar (buitenlandse) wedstrijden. De uitkomst van de clubcultuur is dat leden en ouders een hoge binding hebben (ook op sociaal vlak / privé).

“Elkaar kennen = elkaar iets gunnen = iets voor elkaar over hebben = meer versterking als vrijwilligers!”

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- Het promoten van de club bij externe afspraken en/of evenementen.
- Het stimuleren van contact 'buiten de club'(BBQ, verenigingsavonden, samen naar (buitenlandse) wedstrijden.
- Door clubcompetities en wedstrijden te organiseren.
- Door deel te nemen aan landelijke wedstrijden.
- Een groepsapp (van de vereniging of van KNLTB) werkt prima. Hierin worden taken geplaatst waarop men kan inschrijven. Geeft ook een goed overzicht van waar er nog 'handjes' nodig zijn.

Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- Het is belangrijk om aandacht te blijven geven aan een veilig sportklimaat.
- Zaken als een rookvrije sportomgeving, verantwoord alcoholbeleid en het aanbieden van gezondere keuzes blijft een aandachtspunt.

Leden

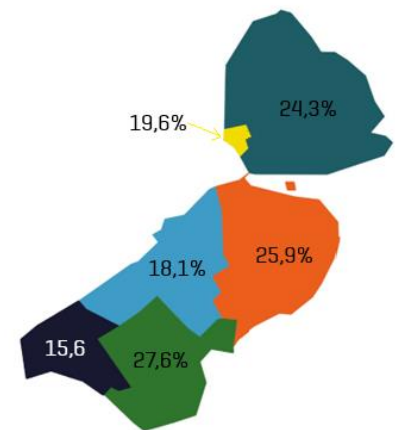

Elke sportaanbieder of vereniging heeft leden en (vrijwillig) personeel. Het aantal leden is niet het enige wat belangrijk is, al zegt het natuurlijk wel iets. In dit hoofdstuk wordt er onder andere gekeken naar het aantal leden en de ontwikkeling van het ledenaantal.

De gemiddelde score is voldoende, een 6,1. Dat is een positieve ontwikkeling ten opzichte van 2022. Dit ligt in lijn met verschillende onderzoeken naar de ledenaantallen. De sportdeelname index van [NOC*NSF](#) toont aan dat er tot en met augustus 2023 gemiddeld gezien meer gesport wordt dan in 2022. Ook het totaal aantal Nederlanders dat lid is van één of meerdere sportverenigingen lijkt iets te stijgen. Van 4.2 miljoen leden in 2021 naar 4.3 miljoen leden in 2023².

Mede in combinatie met de positieve trend ten opzichte van 2022 kunnen we veronderstellen dat de ledenaantallen in Flevoland ook weer iets groeien. Ook in de verschillende interviews wordt de groei in het ledenaantal benoemd. De respondenten gaven aan dat dit vooral bereikt wordt door ervoor te zorgen dat de club actief en zichtbaar is. De uitdaging ligt vooral in het aantrekken van jeugdleden. Via scholen (en het lerarentekort) ziet men kansen om meer sporturen in te zetten en jeugd aan te trekken.

Opvallend is wel dat landelijk 29% van de mensen lid is van een sportvereniging³. De lidmaatschapscijfers in Flevoland liggen aanmerkelijk lager. De figuur hiernaast laat de lidmaatschapspercentages per gemeente zien.

Figuur 7. Lidmaatschapscijfers in Flevoland

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- Het organiseren van clubcompetities en wedstrijden.
- Het aanbieden van uitdagende trainingen.
- Het stimuleren van contact 'buiten de club' (BBQ, verenigingsavonden, samen naar (buitenlandse) wedstrijden).
- Het organiseren van ouder / kind competities en evenementen.
- Het aanbieden van veel trainingsmomenten en variatie.
- Het zorgen voor een eenvoudige instroom en alert blijven op aansluiting in bestaande groepen.

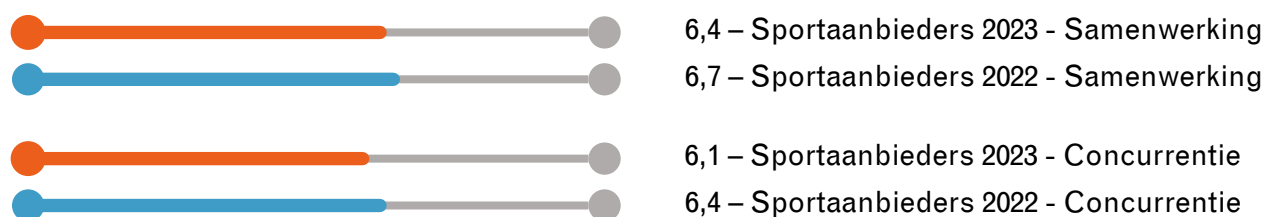
Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- De lange wachtlijsten.
- De lagere ledenaantallen.

² [Sport en bewegen in cijfers](#)

³ [Sport en bewegen in cijfers](#)

Samenwerking & Concurrentie

Samenwerken is steeds belangrijker voor sportverenigingen en andersoortige sportaanbieders. Samenwerking met nabijgelegen clubs, door bijvoorbeeld het delen van een accommodatie, maar zeker ook samenwerking met andere partijen in de lokale gemeenschap. Door gezamenlijk gedeelde doelen na te streven kunnen grotere resultaten worden bereikt (Samenwerking - Clubbase, z.d.). Er zijn veel samenwerkingsverbanden mogelijk tussen de clubs en scholen, wijkteams en zorginstellingen. Zo kan er onder andere samengewerkt worden om bepaalde doelgroepen te bedienen en promotie te maken, wat kan leiden tot meer leden. Kortom, door samen te werken kunnen sportaanbieders en sportorganisaties sterker/vitaler worden.

Waar sprake is van samenwerking, ligt concurrentie ook op de loer. Zeker wanneer verschillende sportaanbieders in hetzelfde verzorgingsgebied dezelfde sport aanbieden. Dat kan ten koste gaan van het ledenaantal bij één van de aanbieders. Maar concurrentie is niet per se slecht. Door concurrentie kunnen sportaanbieders gestimuleerd worden om zich te blijven ontwikkelen.

Uitgaande van de hierboven weergegeven scores verloopt de samenwerking met onder andere de gemeente, scholen en/of zorginstellingen iets minder goed dan vorig jaar. Nog steeds wel voldoende. Hierin zou de samenwerking met de gemeente een rol kunnen spelen. Er wordt aangegeven dat deze in een aantal gevallen stroef verloopt door onder andere de vele personele wisselingen. Ook de steeds complexere vergunningaanvraag zou hiermee te maken kunnen hebben. Onderzoek wijst namelijk uit dat de vergunningaanvraag steeds complexer wordt (misschien wel te complex voor een groot aantal vrijwilligers), waardoor aanbod en/of evenementen niet meer door kunnen gaan.

In 2023 is er iets minder sprake van concurrentie. Of er daadwerkelijk minder concurrentie is (aantal sportaanbieders in de regio met eenzelfde soort sportaanbod) is de vraag, maar er wordt in ieder geval minder concurrentie ervaren. Dit zou verklaard kunnen worden door het feit dat de ledenaantallen over het algemeen weer iets groeien (zie vorige hoofdstuk).

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- De samenwerking met de sportbond.
- De samenwerking met lokale sportbedrijven.

Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- Het contact met de gemeenten verloopt soms stroef of ontbreekt helemaal.
- Vergunningaanvragen worden steeds complexer.
- De scholiersport loopt terug.
- De personele wisselingen en de voor het gevoel ontbrekende overdracht zorgt ervoor dat het contact vaak weer vanaf 0 begint.
- Het samenwerkingslandschap is soms (te) diffuus voor vrijwilligers.

Aanbod

Sport (als doel) geniet een veelomvattende definiëring en gaat vaak in op lichamelijke activiteit, een wedstrijdelement en reglementering. Op basis van de bovenstaande begrippen is sport een lichamelijke activiteit, waarbij het gaat om het vergelijken van vaardigheden. Tegenwoordig wordt sport ook steeds meer ingezet als middel om bepaalde maatschappelijke doelstellingen te behalen. Een wat bredere definitie is dan wenselijker, aangezien fitness bij kan dragen aan bijvoorbeeld de gezondheidsdoelstellingen, maar volgens het ontbrekende wedstrijdelement niet per se als sport gezien hoeft te worden. Sport zou vanuit dit oogpunt gezien kunnen worden als spel- en lichaams oefeningen, die tot ontspanning en vermaak dienen (Alles over sport, 2019). Sportaanbod is in onze optiek dan ook het aanbieden van onder andere spel- en lichaams oefeningen, naast het misschien wat traditionele aanbod van wedstrijdsporten.

Respondenten hebben aangegeven dat het aanbod in 2023 wat minder scoort dan in 2022. Hierbij gaat het vooral om het aanbod voor verschillende leeftijdsgroepen en/of doelgroepen. Het gaat dus vooral om de diversiteit van het aanbod en niet om de kwaliteit van het aanbod. Een aantal respondenten geeft aan dat ze afgelopen jaren wel geprobeerd heeft aanbod voor andere doelgroepen te ontwikkelen, maar dat dit in een aantal gevallen niet erg succesvol was. Aan de andere kant richten een aantal sportverenigingen zich in de provincie juist specifiek op bepaalde doelgroepen.

In relatie tot het aanbod zijn er twee zaken die opvallen. Eén van die zaken is in het vorige hoofdstuk ook genoemd. Het feit dat het steeds complexer wordt om een vergunning aan te vragen. Respondenten geven aan dat bepaalde (sport)activiteiten en sportevenementen daardoor niet meer doorgaan, omdat de vergunningaanvraag niet meer door een vrijwilliger gedaan kan worden. Daarnaast wordt er een aantal keer aangegeven dat het moeilijk is om (kwalitatief goede) trainers te binden aan de club. Dit komt dus overeen met de negatieve trend met betrekking tot het vrijwilligers aantal.

Sterke punten (dragen bij aan een betere score op dit onderwerp):

- Het oog voor nieuwe vormen van sportaanbod.
- De diversiteit van het aanbod in de provincie.

Aandachtspunten (dragen bij aan een mindere score op dit onderwerp):

- De zichtbaarheid van het aanbod.
- De mate waarin mensen met een beperking zich aan kunnen sluiten bij een 'reguliere' vereniging.

Ondersteuningsvraag Sportaanbieders

Tijdens zowel het kwalitatief als kwantitatief onderzoek zijn er een aantal onderwerpen/hulpvragen naar voren gekomen die wij graag nog extra onder de aandacht brengen.

Vergunningen en subsidies

Een steeds groter wordend zorgpunt is het aanvragen van vergunningen. De complexiteit en de omvang maakt dat men soms een bepaalde activiteit of evenement niet meer gaat organiseren, omdat de vergunningaanvraag niet langer door een vrijwilliger gedaan kan worden. Er ligt nu een (te) zware last bij de vrijwilligers/bestuurders. Nader onderzoek zou uit kunnen wijzen of het mogelijk is om tot een meer standaardisering te komen, waarbij de detaillering (evenement of vereniging specifiek) dan door de aanvrager zelf kan worden ingevuld. Volgens de respondenten zou SSF hier een rol in kunnen gaan spelen met ondersteuning of tips.

Men ziet SSF ook als de partij die kan helpen bij het aanvragen van subsidies. Verenigingen en clubs zijn vaak onbekend met de verschillende mogelijkheden voor financiële ondersteuning. SSF zou hierin volgens de respondenten een signaalfunctie kunnen hebben en eventueel 'mee kunnen schrijven' bij de aanvraag.

Ondersteuning

Net als de voorgaande jaren zijn er een aantal onderwerpen waarop ondersteuning gewenst is. Deze onderwerpen blijven over de afgelopen jaren heen redelijk hetzelfde. Deze onderwerpen zijn: sponsorwerving, vrijwilligerswerving en behoud van vrijwilligers, en communicatie. Elk jaar worden er bijeenkomsten en expertmeetings georganiseerd om sportaanbieders te scholen. In 2023 hebben 140 vrijwilligers, bestuurders en/of evenementorganisatoren kennis opgedaan aan de hand van de georganiseerde bijeenkomsten.

De respondenten geven verder aan dat zij algemene ondersteuning nodig hebben, inclusief tips & tricks over onderwerpen als communicatie via sociale media, promoten van events, ledenwerving en sponsorwerving.

Ook op zaken als langetermijnvisies en meerjarig beleid zouden respondenten graag meer begeleiding krijgen.

Expertisenetwerk

Wij vinden het belangrijk dat de Flevolandse sportsector zich blijft ontwikkelen en professionaliseren en bieden daarom een uitgebreid expertisenetwerk aan: bedrijven en organisaties die op allerlei gebieden ondersteuning en/of hulp kunnen bieden. Of het nu om een voedingsdiëtiste voor een sporttalent, een communicatie-expert of een jurist voor een sportaanbieder/organisatie gaat, ons netwerk biedt experts op ieder gebied. We hebben gekeken hoeveel respondenten bekend waren met het faciliteitenetwerk. 33% van de respondenten heeft van het expertisenetwerk gehoord. Dat is ook te verklaren, aangezien we in 2024 pas promotie gaan maken voor het expertisenetwerk. Het grootste deel van 2023 was nodig om de aanbieders te benaderen en de online omgeving in te richten. Toch heeft 11% van de respondenten al wel gebruikt gemaakt van het expertisenetwerk.

Peilingen

In dit hoofdstuk worden de factsheets en achterliggende data van verschillende peilingen gepresenteerd. De factsheets geven een algemeen beeld over de wensen, behoeften en meningen van de Flevolandse sportaanbieders. De informatie helpt bij het creëren van een algemeen beeld van de wensen en behoeften met betrekking tot de Flevolandse sportsector.

Sport & bewegen in de openbare ruimte

De eerste factsheet laat zien hoe vaak Flevolandse sporters in de openbare ruimte sporten. Ruim 78% van de Flevolandse sporters sport namelijk regelmatig in de openbare ruimte. De meeste Flevolandse sporters sporten buiten, omdat zij genieten van het buiten zijn (74%). Dit onderzoek toont aan dat de openbare ruimte een populaire sportplek is én dat het logischerwijs loont om in te zetten op de beweegvriendelijke/sportieve openbare ruimte.

Vrijwilligers in beeld

De tweede factsheet geeft een overzicht van het aantal vrijwilligers in Flevoland én de motivaties waarom Nederlanders wél of géén vrijwilligers zijn volgens de meest actuele cijfers. Zoals te zien is doet 23,1% van de Flevolandse sporters vrijwilligerswerk. Het domein waarbinnen de meesten vrijwilliger zijn, is de sportvereniging. De twee voornaamste redenen om vrijwilligerswerk te doen is omdat mensen het leuk vinden en omdat ze graag iets voor een ander willen doen.

Figuren en tabellen

De laatste pagina bevat een tabel waarop de ondersteuningsbehoeften van de Flevolandse sportaanbieders te zien zijn.

Factsheet Sport en openbare ruimte

September 2023

Sport en bewegen in de openbare ruimte is de afgelopen jaren steeds populairder geworden. Ook in Flevoland is er volop ruimte om te sporten en te bewegen in een beweegvriendelijke omgeving.

Deze factsheet geeft een overzicht van het sport- en beweeggedrag van de Flevolander in de openbare ruimte.

Met behulp van het burgerpanel van KiekendiefPerspectief hebben er 608 Flevolandse meegewerkt aan deze peiling in september 2023. De respons is goed verspreid qua gemeenten, leeftijd en geslacht. Tot slot is er een weging toegepast zodat we uitspraken kunnen doen over de Flevolander.

Heb je vragen óf wil je meer weten over sport en bewegen in de openbare ruimte? Neem dan contact op met: vanerp@sportflevo.nl

82% van de Flevolandse sport en/of beweegt tenminste één keer per week

78% van de Flevolandse sport en/of beweegt tenminste één keer per week in de openbare ruimte

74% van de Flevolandse die in de openbare ruimte sport of beweegt doen dat omdat zij genieten van het buiten zijn

58% voor de gezondheid | 45% Het is dichtbij | 41% om ontspanning te zoeken

Het percentage Flevolandse dat meer of minder is gaan bewegen in het afgelopen half jaar:

15% beweegt (veel) meer | 61% beweegt evenveel | 17% beweegt (veel) minder | 7% n.v.t.

De Flevolandse die niet sporten en/of bewegen in de openbare ruimte geven hiervoor de volgende redenen:

38% is niet gemotiveerd | 33% wordt beperkt door de gezondheid | 20% is te moe

Factsheet Vrijwilligers in beeld

Mei 2023

Sportevenementen inspireren en brengen mensen in beweging, zowel sociaal als fysiek. Deze hebben echter een behoorlijke financiële terugslag gehad door de coronaperiode de afgelopen jaren. Tevens is er door de corona, maar ook door de maatschappelijke sociale veranderingen, een enorm tekort aan vrijwilligers, waardoor de organisatiekracht bij evenementenorganisaties is afgenomen.

Sportservice Flevoland wil onder meer door een campagne te starten de werving en het behoud van vrijwilligers stimuleren ter ondersteuning van de Flevolandse evenementen. Op deze wijze worden én blijven meer vrijwilligers betrokken bij Flevolandse sportevenementen.

Deze factsheet geeft een overzicht van het aantal vrijwilligers in Flevoland én de motivaties waarom Nederlanders wél of géén vrijwilliger zijn volgens de meest actuele cijfers.

Heb je vragen óf wil je meer weten over vrijwilligers voor evenementen? Neem dan contact op met: ruijsenaars@sportflevo.nl*

Aantal vrijwilligers in Flevoland (%)

Het aantal inwoners per gemeente van 18 jaar of ouder dat "doet u vrijwilligerswerk?" met "ja" beantwoordt

Nederland
25,4%

Flevoland
23,1%

Almere 17% | Dronten 30% | Lelystad 22% | NOP 36% | Urk 42% | Zeewolde 34%

Bron: [GGD Monitor, 2020](#)

Welk domein vrijwilligerswerk? (%)

Top 5 domeinen waarbinnen mensen vrijwilliger zijn.

1. Sportvereniging	14,5%
2. School	10,4%
3. Verzorging	8,3%
4. Jeugdwerk	8%
5. Levensbeschouwelijke organisatie	7,4%

Bron: [CBS, 2021](#)

Waarom inwoners vrijwilligers zijn? (%)

	Totaal	Sport
1. Leuk vinden om te doen	56,9%	63,7%
2. Iets voor een ander doen	53,7%	48,7%
3. Zinnige tijdsbesteding	32,6%	26,1%
4. Mijn plicht	28,4%	34,8%
5. Sociale contacten	27,5%	28,1%

Bron: [CBS, 2018](#)

Waarom inwoners géén vrijwilligers zijn?

1. Geen tijd	52%
2. Spreekt niet aan	22%
3. Andere reden	20%
4. Gezondheid	15%
5. Weet niet hoe te vinden	3%

Bron: [CBS, 2020](#)

Thema's waarop ondersteuning gebruikt kan worden in procenten (n=79)

